

Ügyészeti tapasztalatok az erőszakos bűnözés alakulásáról

Prosecutorial perspectives on developments in violent crime

Nagy Gábor Bálint

megbízott oktató
Károli Gáspár Református Egyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar
nagy.gaborbalintdr@mku.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja, hogy rámutasson az erőszakos bűnözést illetően az online tér kihívásaira, valamint az emberölés és a testi sértés elhatárolásával kapcsolatban felmerülő új kérdésekre. Utóbbi vonatkozásában a tanulmány különös figyelmet fordít a kapcsolódó eljárásjogi változásokra és a megváltozott igazságügyi orvosszakértői szemléletre. Végül a tanulmány bemutatja, hogy az online térben elkövetett erőszakos bűncselekmények jogi megítélése milyen nehézségekbe ütközik egy konkrét hazai jogeset példáján keresztül.

Módszertan: Az elemzés a kvalitatív kutatási módszert alkalmazva alapvetően az ügyészség jogalkalmazási tapasztalataira épül, de figyelembe veszi a téma szempontjából releváns bírósági és igazságügyi szakértői forrásokat is.

Megállapítások: A tanulmány elsődleges megállapítása, hogy a változó szakértői szemlélet, az új társadalmi és technológiai környezet arra sarkallja a jogalkalmazást, hogy a kialakult gyakorlat ellenére is megtartsa a proaktív szemléletét, és a bekövetkező társadalmi jelenségekre reagálva újra és újra elővegye a jogalkalmazásban felmerülő alapvető kérdéseket, dilemmákat, illetve a dogmatikai kapaszkodók felülvizsgálatához is kellő rugalmassággal álljon.

Érték: A tanulmány rámutat arra, hogy a technológia fejlődésének és a digitalizációnak köszönhetően az erőszakos bűnözés is változáson megy keresztül. Az erőszakos bűncselekmények egy részre elkövethető az online térben is, mindazonáltal újfajta elkövetési magatartások is megjelentek, amelyek büntetőjogi

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás ideje: 2026. 06. 15. Átdolgozás: 2026. 07. 20. Elfogadás: 2026. 08. 26.

értékelése nem feltétlenül lehet eredményes a meglévő dogmatikai eszközökkel. A változásokat szemlélteti az is, hogy az emberölés és a testi sértés elhatárolásának dogmatikai alapjait, amelyek egyébként évtizedek alatt kristályosodtak ki, befolyásolja a bírói gyakorlat, valamint az igazságügyi orvosszakértői szemlélet és az erőszak fogalmának változása is.

Kulcsszavak: erőszak, élet és testi épség elleni bűncselekmények, emberölés, kiberbűnözés

Abstract

Aim: The purpose of this study is to highlight the challenges posed by the online space in relation to violent crime, as well as the new issues arising from the distinction between homicide and assault. In this regard, the study pays particular attention to related changes in procedural law and the evolving approach of forensic medical experts. Finally, the study illustrates the difficulties involved in the legal assessment of violent crimes committed in the online space, using a specific Hungarian court case as an example.

Methodology: The analysis, which employs a qualitative research approach, is primarily based on the prosecution's experience in applying the law, but also takes into account judicial and forensic expert sources relevant to the topic.

Findings: The primary finding of the study is that the evolving perspective of experts, and the new social and technological environment are prompting the legal system to maintain its proactive approach despite established practice, to continually revisit the fundamental questions and dilemmas arising in the application of the law in response to emerging social phenomena, and to demonstrate sufficient flexibility to review established legal principles.

Value: The study highlights that, thanks to technological advancements and digitalization, violent crime is also undergoing a transformation. While some violent crimes can be committed in the online space, new types of criminal behavior have also emerged, and assessing them under criminal law may not necessarily be effective using existing legal frameworks. These changes are also illustrated by the fact that the dogmatic foundations for distinguishing between homicide and bodily injury—which, incidentally, have crystallized over the decades—are influenced by judicial practice, as well as by the perspectives of forensic medical experts and shifts in the concept of violence.

Keywords: violence, crimes against life and physical integrity, homicide, cybercrime

Bevezetés

Az erőszakos bűnözés azon területek közé tartozik, amelyet állandó aktualitás övez, és ennek következményeként a kutatások, illetve vizsgálódások középpontjában is gyakran találkozhatunk vele. Olyan összetett témakört foglal magában, amely mind az elméleti, mind az empirikus bűnügyi tudományok számára kiemelt prioritással bír, hiszen minden társadalmi berendezkedésben és történelmi korszakban jelen van, mégpedig oly módon, hogy folyamatosan alkalmazkodik az adott társadalmi, gazdasági és technológiai környezethez.

Az erőszakos bűnözés összetettsége többek között abban is megnyilvánul, hogy rendkívül sokrétű elkövetési formában jelenik meg, és számos, egymástól eltérő jogi tárgyú bűncselekményt jelenít meg. Emellett napjainkban folyamatos átalakuláson megy keresztül, amelyre a világban zajló változások, így az országhatárok elmosódása vagy a technológiai környezet formálódása is hatást gyakorolnak.

Az erőszakos bűnözés igen gyakran mutat szoros összefüggést a szervezett bűnözéssel, sőt abban kiemelt szerepet tölt be, így sok esetben olyan eszközként jelenik meg a szervezett bűnözők körében, amely a bűnözői csoportok működésének integráns részét képezi. A szervezett bűnözésre is jellemző, hogy az országhatárok elmosódása kedvez az elkövetésnek, hiszen a bűnözői hálózatok a legtöbb esetben nemzetközi szinten működnek. Ennek következménye, hogy az erőszakos bűncselekmények is egyre inkább átlépik az országhatárokat, de természetesen nem kizárólag csak a szervezett bűnözés okából. A technológia fejlődése és a digitalizáció új kommunikációs csatornákat nyitott meg, amely nagymértékben növeli a bűnelkövetés rugalmasságát és az elkövetők rejtőzködésének lehetőségét, nem utolsósorban pedig még inkább erodálja az országhatárok jelentőségét.

A tanulmány az erőszakos bűnözés mint összetett jelenség vonatkozásában foglalkozik az online tér kihívásaival és hatásaival, ezen felül egy klasszikusnak tekinthető, ugyanakkor az utóbbi időszakban újra aktuálissá váló kérdéskörrel, mégpedig az emberölés és a testi sértés elhatárolásával kapcsolatosan felmerülő új kérdésekkel. Ebben a körben különös figyelemmel a kapcsolódó eljárásjogi változásokra és a megváltozott igazságügyi orvosszakértői szemléletre. Végül a tanulmány arra kíván rámutatni, hogy az online térben elkövetett erőszakos bűncselekmények jogi megítélése milyen nehézségekbe ütközik egy konkrét hazai jogeset példáján keresztül.

Az online tér kihívásai

Ellentmondásosnak tűnhet, hogy egy klasszikus személy elleni erőszakos bűncselekményi körbe tartozó dogmatikai kérdés hogyan kapcsolódhat az erőszakos bűnözés új formáihoz. Ugyanakkor egyre inkább világossá válik, hogy napjainkban az erőszak fogalma is átalakulóban van, és várhatóan ez a folyamat még nem is zárult le. Ennek oka egyrészt, hogy az erőszakos cselekmények egy része már megjelent az online térben, amely mind a jogalkotást, mind pedig a jogalkalmazást rugalmasságra és szemléletváltoztatásra ösztönzi, annak szükségességét veti fel.

Az online térhez kapcsolódóan fontos kiemelni, hogy mára teljesen egyértelművé vált: az internet már nem kizárólag kommunikációs csatornaként funkcionál, hanem olyan közzeggé is vált az elmúlt években, amely alkalmas akár pszichikai ráhatás, illetve manipuláció, vagy akár az élet elleni cselekmények, tehát erőszakos magatartás kifejtésére is.

Nemzetközi szinten is egyre gyakrabban válnak ismertté olyan esetek, amikor az elkövető valamilyen online platformon keresztül vesz rá sértetteket arra, hogy önmagukra veszélyes módon viselkedjenek, vagy önpusztító magatartást tanúsítsanak. Ezek az esetek rámutatnak arra, hogy nem elégséges erkölcsi oldalról megközelítenünk az ilyen típusú ügyeket, hanem a büntetőjog eszközeivel is vissza kell szorítanunk ezeket az új jelenségeket.

Érdemes külön utalni a metaverzumban rejlő veszélyekre is. A metaverzum egyszerűen meghatározva egy olyan digitális, virtuális tér, amelyben a felhasználók avatárok útján lépnek kapcsolatba egymással, és ahol egyre valóságsebb interakciók kialakítása válik lehetővé (Ng, 2022). Már jelenleg is ismertek olyan esetek, amelyek során pszichikai, érzelmi vagy akár szexuális erőszakként értékelendő magatartások jelentek meg ebben a virtuális valóságban. A brit rendőrség például azután indított nyomozást, hogy egy kiskorú lány avatárját a virtuális világban megerőszakolták. A nyomozás adatai szerint a kiskorú sértett hasonló pszichológiai traumát élt át, mint az, akit fizikailag megerőszakoltak (Copson & Johnson, 2025).

Az emberölés és a testi sértés elhatárolás dogmatikai alapjai

Rátérve az emberölés és a testi sértés elhatárolásának dogmatikai alapjaira, elsőre úgy tűnhet, mintha egy évtizedek alatt tökéletesen kiforrott kérdéskörrel lenne szó. Ez bizonyos értelemben valóban így van, és az elhatárolás alapjának továbbra is a 3/2013. Büntető jogegységi határozat tekinthető. Mindemellett az

látszik kibontakozni, hogy a lefektetett elveket befolyásolja a bírói gyakorlat, az igazságügyi orvosszakértői szemlélet és az erőszak fogalmának változása is.

A dogmatikai alapokra fókuszálva: mindkét említett bűncselekmény tekintetében elmondható, hogy szándékos elkövetési magatartással valósulnak meg. Az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat I. pontja és az erre épülő bírói gyakorlat adja meg az elhatárolás szempontjait, amely alapvetően az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalmán alapul.

Az említett jogegységi határozat nem kimerítő, hanem példálózó jellegű felsorolást ad arra, hogy az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra milyen tárgyi (objektív) és alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni.

A tárgyi tényezők körében az elkövetés eszközét, az elkövetés körülményeit és módját, a sérülés helyét és jellegét – ez külön is kiemelendő, mert ezzel kapcsolatban a szakértői szemléletben változás történt –, az elkövető kijelentéseit, az elkövetés utáni magatartását és kijelentéseit kell figyelembe venni. Az alanyi tényezők körében az elkövető személyi tulajdonságait, a cselekményt kiváltó indítóokot (vagyis a motívumot), a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamatot, az elkövetőnek a sértetthez fűződő viszonyát és egyéb alanyi mozzanatokat szükséges számba venni.

Több bírósági döntés és iránymutatás is született a jogegységi határozat gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban. Ezek azt állapították meg, hogy az emberölés, illetve az emberölés kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul, a szándéknak pedig nem feltétlenül kell az eredményre kiterjednie. Az életveszélyt okozó testi sértés nem tiszta veszélyeztetési bűncselekmény, mert az elkövetési magatartás csak az érintett egyik jogtárgyat, az emberéletet veszélyezteteti, a másik jogtárgyat, a testi épséget ténylegesen sérti. Az életveszély fogalmilag a halál bekövetkezésének reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a halál szükségszerű beállásának lehetőségével. Az előbbiről akkor van szó, ha a testi sértés folytán megindult az az okfolyamat, amely a halál bekövetkezéséhez vezethet, de rendszerint fennáll az életveszély megszüntetésére, illetőleg a halál elhárítására alkalmas beavatkozás lehetősége.¹

Meg kell említenünk továbbá egy másik, 2003-ban keletkezett BH-t is, amelynek értelmében az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál,

1 Kúria Bfv.I.375/2006/6. és BH 2013.202.

így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre, avagy testi sértésre, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a kívülágban megnyilvánult és ennélfogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.²

A paradigmaváltás jegyében: a 1/2025. módszertani levél

A kialakult elhatárolási szempontokat aktuálisan befolyásolja a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara 1/2025. számú Módszertani levele (továbbiakban: Módszertani levél), amely a testi sérülések és az egészségsértés igazságügyi orvosszakértői véleményezéséről szól a büntetőeljárásokat érintően. A Módszertani levél 2025. július 22. napja óta van hatályban.

Az új Módszertani levél több újszerű megállapítást is tett. Kiemeli: az igazságügyi orvosszakértő feladata, hogy a rendelkezésére álló orvosi dokumentáció, illetve kivételes esetben a sérült személyes vizsgálata alapján meghatározza az adott cselekménnyel összefüggő sérüléseket.

Emellett a súlyosabb sérülés kialakulásának reális lehetőségével is foglalkozik a Módszertani levél. E szerint adott személyt, adott testtájékon, adott irányból érő, adott jellegű és erejű behatás csak az adott súlyosságú sérülés létrehozására alkalmas. A súlyosabb sérülés okozásának kísérlete az elkövető tudattartamában létezik, annak igazságügyi orvosszakértői szempontból értékelhető morfológiai jele többnyire nincs.

Tovább részletezve ezt a kérdést, a Módszertani levél akként foglal állást, hogy súlyosabb sérülés kialakulásának reális lehetősége csak akkor véleményezhető, ha a cselekményben olyan külső körülmény vagy akadály közrehatása igazolható, amely befolyásolta a sérülést okozó erőbehatás érvényesülését, vagyis a súlyosabb sérülés elmaradására természettudományos magyarázat adható. Ebben a körben tehát a „véletlen” vagy a „szerencse” igazságügyi orvosszakértői szempontból nem értékelhető fogalmak.

Az életveszély véleményezésével kapcsolatban is változás történt. A Módszertani levél szerint az „életveszélyes sérülés” fogalomhasználat orvosi szempontból téves és félrevezető, mivel nem a sérülés életveszélyes, hanem a sérülés következtében alakulhat ki életveszélyes állapot. Az igazságügyi orvosszakértő ennek megfelelően nem egy sérülés életveszélyes voltára, hanem egy sérülés következtében ténylegesen kialakult életveszélyes állapot fennállására adhat véleményt.

2 BH 2003.1.

Az új Módszertani levél értelmében életveszélyes állapotnak az tekintendő, ha a sérüléssel okozati összefüggésben az alapvető életfunkciók bármelyikének az emberi életet fenntartó elégséges működéséhez külső támogatásra van szükség, annak hiányában a halál bekövetkezik.

Emellett a kialakult álláspont szerint objektív természettudományos módszerekkel a közvetett vagy közvetlen életveszély között orvosilag különbség nem tehető, a két fogalom nem differenciálható, így erre nézve a jövőben igazságügyi orvosszakértői megállapítás sem tehető. Ennek mentén életveszélyes állapot 8 napon belüli tényleges gyógytartamú sérülés következményeként is kialakulhat.

A Módszertani levél számos esetben eredményezte azt, hogy a korábbi módszertan alapján adott szakértői vélemények tárgyaláson történő módosítására került sor, mely jelentősen befolyásolta a cselekmények jogi minősítését. Annak ellenére, hogy az orvosszakértői szakma az életveszélyes sérülést mint fogalmat, vagy akár annak a véletlen okból történő elmaradását eddig aggálytalanul és töretlenül alkalmazta.

Példaként említhető azon eset, ahol a másodfokú bírósággént eljáró Fővárosi Ítéltábla 2026 januárjában egy ügyben a vádlott cselekményét testi sértés bűntette kísérleteként értékelte a befejezett alakzat helyett. Az ügyben az ügyészség a fellebbezésében rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a vádtól eltérően nem állapította meg, hogy a sértettnek a bántalmazás következtében életveszélyes sérülései keletkeztek, illetve hogy a halálos eredmény elmaradása csupán a véletlennek, valamint a sértett szervezeti adottságainak volt köszönhető.

Az igazságügyi orvosszakértő a tárgyaláson már hivatkozott az említett Módszertani levélben foglaltakra, így az életveszélyes sérülés mint fogalom nem létezésére, valamint arra, hogy a „véletlen” mint súlyosabb eredmény bekövetkeztének oka sem értelmezhető. Erre figyelemmel módosította az írásban elkészített szakértői véleményt is.

Mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság elfogadta az igazságügyi orvosszakértői vélemény módosítását – amire az említett Módszertani levélben foglaltakra figyelemmel került sor –, és úgy foglalt állást, hogy a szakértői módszertani levelek nem minősülnek jogforrásnak és semmilyen közjogilag értelmezhető, a bíróságok számára követendő jogi normának sem. A módszertani levelek kizárólag a szakértők számára, a szakértői tevékenységüket érintően tartalmazznak ajánlást.³

A megváltozott orvosszakértői szemléletre figyelemmel egyeztetés indult a Módszertani levél felülvizsgálata érdekében.

3 Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.243/2025/8. számú ítélete.

A felülvizsgálat szabályainak változása

A minősítéssel és elhatárolással kapcsolatban az eljárásjogi rendelkezések változására is érdemes figyelmet fordítani. Az elhatárolással kapcsolatos kérdések csak ritkán képezhették felülvizsgálati eljárás tárgyát, 2025. szeptember 1. napját megelőzően ugyanis a jogerős határozattal szemben a büntető anyagi jogszabályok – minősítésben megnyilvánuló – megsértése miatt felülvizsgálatnak csak akkor volt helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, vagy alkalmazott törvénysértő intézkedést.

Mindazonáltal a „törvénysértő büntetés” fogalmával kapcsolatban az ítélezési gyakorlat megosztott volt. Ebben a tárgyban 2024. február 21. napján a Legfőbb Ügyészség előzetes döntéshozatali indítványt nyújtott be a Kúriához.⁴ A bemutatott döntések közül az egyik lényege éppen az volt, hogy a Kúria egy tévesen életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősített emberölés büntett kísérlete esetében nem látott lehetőséget a jogerős határozat megváltoztatására.

Megemlítve a korábban hatályos büntetőeljárásról szóló törvények rendelkezéseit: az 1973. évi I. törvény egyértelműen azt rögzítette, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy más anyagi jogszabálysértés esetén nincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki. Ehhez képest az 1998. évi XIX. törvény nem tartalmazott, és ilyen jellegű – a felülvizsgálatot kizáró – korlátozás a jelenleg hatályos Be.-ben sem szerepel.

A Legfelsőbb Bíróság 2003-ban értekezletet tartott, amelyen az említett jogértelmezési kérdésben azt az álláspontot képviselte, hogy ha a felülvizsgálati indítványt törvénysértő minősítésre, és e miatt törvénysértő büntetésre hivatkozással nyújtották be, nincs helye elutasításnak azon a címen, hogy a kiszabott büntetés az indítvány szerint helyesnek tartott minősítés büntetési tételkerete közé esik, mivel az 1998. évi XIX. törvény ilyen kizáró okot nem tartalmazott. Ezért, ha a felülvizsgálati eljárás során más büntetési tételű bűncselekmény kerül megállapításra, más lesz a „törvényes minősítés”, mint a jogerős határozatban, módosítható a büntetés.

Mindebből következően, ha a minősítés törvényes és más anyagi jogszabálysértés sem történt, az ezek nemét vagy mértékét meghatározó rendelkezéseket nem lehet megtámadni felülvizsgálati indítvánnyal abból az okból, hogy eltulzottan vagy akár törvénysértően súlyosak vagy enyhék. Ha azonban a törvénysértő minősítés vagy más anyagi jogszabálysértés következtében megváltoznak

4 BF.629/2023/I. számú előzetes döntéshozatali indítvány.

azok a törvényes keretek, amelyek között a bíróság mérlegeléssel állapítja meg a büntetést vagy intézkedést, a módosult tételkeretekhez képest törvénysértővé vált büntetés vagy intézkedés felülvizsgálható. Törvénysértőnek tekintendő a büntetés vagy intézkedés, ha az immár törvényes keretekhez képest aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe és ezért hatályban maradása súlyosan sértené a büntetés kiszabásának általános elveit.

A Be. 649. §-a (1) bekezdésének – 2025. szeptember 1. napjától hatályos – c) pontja szerint a büntető anyagi jogszabályok megsértése miatt felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

E változást követően a tételkeret változása (2–8 évig terjedő szabadságvesztés helyett 5–15 évig terjedő) általában megnyitja a lehetőséget az ilyen minősítési hibák rendkívüli jogorvoslat keretében történő orvoslása előtt, mely a precedens érvényű határozatok számának növekedéséhez vezet, mely e körben is az ítélkezési gyakorlat egységesülését fogja elősegíteni.

A büntetés kiszabási gyakorlat

Ami a büntetés kiszabási gyakorlatot illeti, általánosságban elmondható, hogy a testi sértésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat enyhe. A Kúria 2020. január 31. napján véglegesített összefoglaló jelentése a büntetékiszabás országos gyakorlatának vizsgálatáról⁵ rögzítette, hogy magasabb a valószínűsége annak, hogy az elkövető szigorúbb büntetést fog kapni lopás elkövetéséért, mint súlyos testi sértésért. Az is látható az elemzett adatok alapján, hogy közel kétszer akkora az esély arra, hogy a lopás elkövetőivel szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést szabjanak ki, mint azokkal szemben, akik súlyos testi sértés büntetése miatt állnak bíróság elé, pedig a két bűncselekmény büntetési tétele azonos.⁶

A büntetékiszabási gyakorlatot illetően arra jutott a vizsgálat, hogy az egységesebb a súlyos testi sértés, mint a lopás esetében: súlyos testi sértésnél a végrehajtandó szabadságvesztés becsült valószínűsége esetében a törvényszékek között nincs jelentősebb különbség. Míg a lopás tekintetében elkülöníthető szigorúbban vagy enyhébben ítélkező megyék csoportja.⁷

5 Összefoglaló jelentés a büntetékiszabás országos gyakorlatának vizsgálatáról (Kúria, 2018.El.II. JGY.B.2.).

6 Uo. 14.

7 Uo. 32.

A jelentés felvetette, hogy célszerű lenne egy büntetéskiszabási országos adatbázis fokozatos és folyamatos létrehozása, amelyből meghatározott bűncselekmények tipikusnak mondható eseteire nézve a jelenleginél jobban, részletezőbben megismerhető lenne az országos büntetéskiszabási gyakorlat. Ilyen adatbázis létrehozatalára azonban mindeztáig nem került sor. Az ítélkezési gyakorlatban az elmúlt években érdemi változás nem következett be. Több törvényszék területén általánosnak mondható az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása, mely gyakorlatot tovább erősítette az a lehetőség, hogy ilyen szankció kiszabása esetén az ügyben büntetővégzés meghozatala is lehetővé vált. A helyes minősítés tehát a tetтарыos büntetés kiszabása szempontjából is nélkülözhetetlen.

Az online cselekmények jogi megítélésének lehetőségei

Alapvetésként rögzíthető, hogy az online térben megjelenő erőszak újraértelmezi az elkövetési magatartás és annak ráhatásával kapcsolatos fogalmat. A közelmúltban történt egy olyan hazai eset, amely alapjaiban változtathatja meg az online térben elkövetett erőszakos bűncselekmények értékelését.

Az eset szerint a gyanúsított és a sértett úgynevezett „kihívásban” vettek részt, amelyet az egyik internetes közösségi oldalon élőben közzétettek. A „kihívás” arról szólt, hogy a sértett meggyújtja a magán viselt ruhát, és ezt az állapotot fenntartja egészen addig, amíg a gyanúsított a számolásban húszig nem ér. A sértett – a „kihívás” teljesítésének esetére – ugyanezt a feladatot szabta a gyanúsítottnak. A gyanúsított még csak nyolcnál tartott a számolásban, amikor a sértett pólóján a lángok felcsaptak. Ekkor a sértett felszólította a gyanúsítottat, hogy gyorsabban számoljon, ő azonban a számolást ugyanolyan sebességgel folytatta. A sértett csak akkor próbálta levenni a ruháját, amikor az nagy lánggal égett, a gyanúsított ekkor még mindig számolt és közben nevetett. Ekkor a sértett a lakás más helyiségében tartózkodó férjéhez és annak édesanyjához rohant, akik a sértett égő ruházatát eloltották, és hozzá mentőt hívtak. Mintegy két hét elteltével a sértett a kórházban – a testfelszínének 36%-át érintő, a fejének, a nyakának, a mellkasának és a felső végtagjainak III. fokú égési sérülései következtében – elhalálozott.

Az említett esethez hasonló cselekmények jogi minősítése nehezen illeszthető be a hatályos törvényi tényállások keretei közé. A cselekmény a hatályos különös részi tényállások közül az öngyilkosságban közreműködés büntetetté,⁸

8 Btk. 162. § (1) Aki más öngyilkosságra rábír, vagy ennek elkövetéséhez segítséget nyújt, ha az öngyilkosságot megkísérlik vagy elkövetik, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

az emberölés büntetett,⁹ de akár a segítségnyújtás elmulasztásának büntetett¹⁰ is felvetheti. Az ismertetett internetes kihívásokkal kapcsolatban azt lehet általánosságban megállapítani, hogy sem az elkövető, sem a sértett nem látja előre a halál bekövetkezésének reális lehetőségét, a tudattartalom a sértettekben ilyenkor arra terjed ki rendszerint, hogy a cselekmény veszélyes, súlyos sérüléssel járhat. Ugyanakkor az elkövetők a tőlük elvárható körütekintés elmulasztása miatt nem számolnak a halál bekövetkezésével.

Ezen megállapításokból fakadóan azonban az öngyilkosságban közreműködés megállapíthatósága erőteljes aggályokat vet fel. Az öngyilkosságban közreműködésnek ugyanis feltétele, hogy a passzív alanynak öngyilkossági szándéka legyen, ennek hiányában ez a bűncselekmény nem állapítható meg. Az említett ügyben semmilyen körülmény nem utalt ugyanakkor arra, hogy a sértett a halálát kívánta, vagy abba belenyugodott volna. A sértett magatartásának motívuma egy közösségi oldalon közvetített „kihívás” teljesítése volt. A sértett által elfogadott „kihívás” teljesítése nagy valószínűséggel eredményez égési sérülést, azonban nem jár szükségszerűen halál bekövetkezésével.

Ami az emberölés büntette tényállását illeti, a bűnösség szempontjából az ismertetett körülmények mellett a hanyag gondatlanság merülhet fel. Az elkövető cselekménye és a halálos eredmény között az okozatosság fennáll. Az emberölés nyitott törvényi tényállás, így bármilyen elkövetési magatartással megvalósítható, így azzal is, ha az elkövető – emberölési szándék nélkül – a halál bekövetkezésének lehetőségét magában hordozó cselekmény végrehajtására biztatja a sértettet, és ebből következően a sértett életét veszti.

Az említett bűncselekményeken kívül a segítségnyújtás elmulasztásának megvalósulása is felmerülhet, amely tiszta mulasztásos bűncselekmény, és kizárólag szándékosan valósulhat meg, az elkövető tudatának azonban át kell fognia, hogy más segítségre szorul. Ha a mulasztás gondatlanság eredménye, akkor a bűncselekmény megállapításának nem lehet helye. Mivel ez a bűncselekmény csak szándékosan követhető el, a bűncselekmény megállapításához az is szükséges, hogy az elkövető felismerje, hogy a passzív alany sérült, vagy élete, testi épsége közvetlen veszélybe került, és e felismerés ellenére mulasztja el a segítségnyújtást. Abban az esetben, ha az elkövetőtől elvárható lenne ugyan, hogy kellő gondosság mellett felismerje a sértettnek a veszélyhelyzetbe került állapotát, de ezt elmulasztja, őt csupán gondatlanság terheli és e bűncselekményben bűnössége nem állapítható meg.

9 Btk. 160. § (1) Aki mászt megöl, büntett miatt öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

10 Btk. 166. § (1) Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A példaként felhozott ügyben azonban a gyanúsított nem volt abban a helyzetben, hogy a sértett számára közvetlen segítséget nyújtson, a veszélyhelyzetet fizikailag elhárítsa. A sértett azonban kérte a gyanúsítottat, hogy számoljon gyorsabban, aki ezt nem tette meg, illetve a „kihívást” nem szakította félbe, nem nyilvánította befejezettnek, holott ezzel esetleg elkerülhető lett volna, hogy a sértett halálos égési sérüléseket szenvedjen. Ezt pedig akár lehet úgy értelmezni, hogy a gyanúsított ezzel az adott helyzetben tőle elvárható segítségnyújtást elmulasztotta.

Összegzés

Jelen tanulmány keretei között arra nyílt lehetőség, hogy az erőszakos bűncselekmények kérdéskörén belül egy szűkebb területtel kapcsolatban felmerült legújabb szempontokra hívja fel a figyelmet. Mélyreható elemzés elvégzése szükségszerűen felmerül, ehhez azonban a jogalkalmazási gyakorlat figyelemmel kísérése és a legújabb elkövetési magatartások felismerése és értékelése, azt követően pedig a megfelelő jogalkotói lépések megtétele nélkülözhetetlen.

A tanulmányban vizsgált kérdések arra világítanak rá, hogy az erőszakos bűncselekmények – köztük az emberölés és a testi sértés elhatárolása is – napjainkban egyre összetettebb jogértelmezési problémákat vetnek fel. Az már most is jól látszik, hogy ezek a jogértelmezési problémák a hagyományos dogmatikai keretek között nehezen kezelhetők. Aggasztó tendenciaként mutatkozik továbbá, hogy az erőszakos bűncselekmények a digitális térben új megjelenési formákat öltenek, amelynek egyik példáját képezik az úgynevezett kihívások teljesítése is. A kihívások teljesítése nem klasszikus fizikai erőszakként jelenik meg, mégis súlyos, akár halálos eredménnyel is zárulhatnak. Ezek az esetek azonban a hagyományos tényállási keretek közé nehezen illeszthetők be, mivel az ok-okozati összefüggés, a bűnösség kérdése, valamint a tudattartalom megítélése új értelmezési kereteket igényelnek. Az online térben elkövetett elkövetési magatartásokra tehát a dogmatikai keretek újraértelmezése szükséges.

Összességében megállapítható, hogy az élet és testi épség elleni bűncselekmények elhatárolása továbbra is a büntetőjog egyik aktuális és érzékeny területének tekinthető. A változó szakértői szemlélet, az új társadalmi és technológiai környezet arra sarkallja a jogalkalmazást, hogy kialakult gyakorlat ellenére is reagáljon a bekövetkező társadalmi jelenségekre. A bűnözés struktúrája folyamatosan változik, de az emberi élet büntetőjogi védelme továbbra is a büntető igazságszolgáltatás egyik legfontosabb és legerősebb értékvédelmi területe kell, hogy maradjon.

Felhasznált irodalom

- Copson, N., & Johnson, S. D. (2025). A scoping review of metaverse-facilitated child sexual abuse. *Social Sciences & Humanities Open*, 12, 101667. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.101667>
- Ng, D. T. K. (2022). What is the metaverse? Definitions, technologies and the community of inquiry. *Australasian Journal of Educational Technology*, 38(4), 190–205. <https://doi.org/10.14742/ajet.7945>

Alkalmazott jogszabályok

1973. évi I. törvény a büntetőeljárásról
1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

Joggyakorlat és szakmai dokumentumok

- 3/2013. számú BJE határozat
- A Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara 1/2025. számú Módszertani levele a testi sérülések és az egészségsértés igazságügyi orvosszakértői véleményezéséről a büntetőeljárásban
- BF.629/2023/1. számú előzetes döntéshozatali indítvány
- BH 2003.1.
- BH 2013.202.
- Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.243/2025/8. számú ítélete
- Legfelsőbb Bíróság, Bfv.I.375/2006/6. számú határozat.
- Összefoglaló jelentés a büntetékiszabás országos gyakorlatának vizsgálatáról (Kúria, 2018. El.II.JGY.B.2.)

Ajánlott hivatkozás

- Nagy G. B. (2026). Ügyészégi tapasztalatok az erőszakos bűnözés alakulásáról. *Belügyi Szemle*, 74(SI1), 55–68. <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2026.v74.SI1.pp55-68>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Az adatokat kérésre rendelkezésre bocsátják.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

A közlemény nyílt hozzáféréssel, a Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0) feltételei szerint jelenik meg. A közlemény változatlan formában, nem kereskedelmi célból, bármely médiumban és formátumban szabadon megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző(k), a közlés helye és a licenc hivatkozása megfelelően feltüntetésre kerül. Módosított vagy átdolgozott változat terjesztése, valamint kereskedelmi célú felhasználása nem megengedett.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Nagy Gábor Bálint, aki a nagy.gaborbalintdr@mku.hu e-mail címen érhető el.